

بانک جهانی:
کمک های بین المللی
به تنهایی نمی تواند
در اوضاع اقتصادی
فلسطین رونقی قابل
توجه ایجاد کند

فشارهای اسرائیل مانع جدی رشد اقتصاد دولت خودگردان فلسطین است

اقتصاد در بند

مظفر ترابی

اقتصاد فلسطین

در گزارش بانک جهانی در سال ۲۰۰۴ تحت عنوان "رکود یا بازسازی" بر این موضوع تأکید شده است که کمک های بین المللی به تنهایی نمی تواند در اوضاع اقتصادی فلسطین رونقی قابل توجه ایجاد کند، مقامات اشغالگر اصولاً کاری برای بهبود اقتصاد و معیشت مردم فلسطین انجام نمی دهند و اگر در رفت و آمد کالا و مسافر و برچیده شدن پست های بازرسی و موانع مختلف، از طرف اسرائیل اقدامی صورت نگیرد فقط در اختیار قرار دادن کمک ها چاره ساز نیست. همچنین به این امر توجه شده است که اسرائیل باید راه های داخلی را بگشاید، در مدیریت پست های بازرسی تجدید نظر کند و کارآیی آن ها را بهبود بخشد.

بر اساس همین گزارش پس از چهار سال از آغاز انتفاضه دوم و محدودیت های اعمال شده از سوی رژیم اشغالگر، که کسب و کار و فعالیت اقتصادی فلسطینی ها را مختل کرده است، میانگین درآمد فلسطینی ها به یک سوم کاهش یافته است و یک چهارم کارگران شغل

در شرایطی که کمک های ارسالی بین المللی از سوی سازمان ها و دولت های خارجی برای مردم فلسطین، نتوانسته است چاره ساز مشکل آنان گردد، با موفقیت حماس در انتخابات اخیر فلسطین و تهدیدهای کشورهای غربی در قطع کمک های ارسالی در صورت به رسمیت نشناختن رژیم اشغالگر قدس از سوی حماس، آینده اقتصاد فلسطین بیش از پیش تیره می نماید. اشغال سرزمین فلسطین و سیاست ادامه تخریب سیستماتیک اقتصاد و زیر ساخت های کشاورزی و صنعتی آن توسط اسرائیل دلیل اصلی وخیم تر شدن وضعیت اقتصادی مردم این سرزمین است.

آمارهای بانک جهانی، اونکتاد، رسانه های خبری بی غرض و مستقل و مجموعه شرائط نشان دهنده فقر و بیکاری گسترده و پس رفت عمیق اقتصادی در این سرزمین بخصوص از سال ۲۰۰۰ تا کنون است.

سیاست ایجاد دیوار جداکننده سرزمین های اشغالی و مناطق فلسطینی نشین و بدگمانی به فلسطینی های کارگر که محل امرار معاش آنها اراضی اشغالی است، برقراری ایستگاه های کنترل و بازرسی کالا و مسافر و نیز ناتوانی دولت خودگردان در اعمال سیاست های پولی و مالی و ادامه درگیری ها، باقی مانده رمق اقتصادی مسلمانان فلسطین را هم گرفته و آنها را کاملاً به کمک های بین المللی و حواله های کارگران و شاغلین فلسطینی در خارج متکی کرده است.

خود را از دست داده‌اند. حدود نیمی از مردم زیر خط فقر زندگی می‌کنند و ۱۶ درصد جمعیت - یعنی بیش از ۶۰۰ هزار نفر - حتی نمی‌توانند مایحتاج ضروری زندگی خود را برای ادامه حیات تهیه کنند.

اما در گزارش سال ۲۰۰۵ بانک جهانی در مورد اقتصاد فلسطین، ۸ درصد رشد، ۱۲ درصد افزایش درآمد های شخصی، افزایش تقاضای اسرائیل برای کالاها و خدمات کارگری، ملایم‌تر شدن بازرسی‌های اسرائیل و کاهش خشونت‌ها، در مقایسه با سال ۲۰۰۴، پیش‌بینی

شده است. در عین حال اظهار امیدواری شده است که از نرخ بیکاری به میزان قابل ملاحظه‌ای کاسته شود. البته این همه به شرطی خواهد بود که محدودیت‌های اعمال شده از سوی اسرائیل مانع تحقق این پیش‌بینی‌ها نشود.

در این گزارش همچنین آمده است که پنج سال خشونت، اقتصاد فلسطین را منهدم کرده و با وجود عقب‌نشینی اسرائیل از غزه در سپتامبر ۲۰۰۵ و تخفیف جنگ، شمار فلسطینی‌های زیر خط فقر (با درآمدی کمتر از ۲۲۰ دلار در روز) به حدود دو سوم جمعیت رسیده است. گرچه بر اساس برآورد بانک جهانی نرخ بیکاری از ۲۷ درصد در سال ۲۰۰۴ به ۲۲/۵ درصد در سال ۲۰۰۵ کاهش خواهد یافت.

همچنین به گزارش بانک جهانی تعداد فلسطینی‌هایی که روزانه اجازه کار در مناطق اشغالی می‌یابند به ۶۵ هزار نفر برای ۹ ماهه اول سال ۲۰۰۵ (در مقایسه با ۵۰ هزار نفر در سال ۲۰۰۴) افزایش خواهد یافت. صادرات کالا در نه ماهه اول سال ۲۰۰۵ به ۸/۴ درصد افزایش یافته، ولی این صادرات پس از عقب‌نشینی از غزه بازم کاهش یافته است. شرایط انسانی حاکم بر غزه بر اساس ارزیابی کارگزاری‌های بین‌المللی سازمان ملل، که در ۳۱ اکتبر ۲۰۰۵ منتشر گردید، پس از عقب‌نشینی اسرائیل در ۱۲ سپتامبر و خیم‌تر شده است، گذرگاه‌های غزه با اسرائیل یکی پس از دیگری مسدود می‌شوند و احداث دیوار ۸ متری حایل در شمال غزه ادامه یافته است و اوضاع رفت و آمد کارگران و بازرگانان بدتر شده است.

انتظار می‌رود در سال ۲۰۰۵ حجم کمک‌های خارجی از سوی کمک‌دهندگان

بین‌المللی به ۷۱ میلیارد دلار برسد که نسبت به سال ۲۰۰۴ حدود ۲۰ درصد بیشتر است. به نظر بانک جهانی بدون پیشرفت محسوس در مذاکرات صلح، بهبود طرز حکومت و مدیریت اقتصادی، کمک‌دهندگان بین‌المللی کمک‌های خود را افزایش نخواهند داد. بانک جهانی اتحادیه عرب را به افزایش کمک‌ها ترغیب و ابراز امیدواری کرده است که این کمک‌ها به ۸۲ میلیون دلار

در سال ۲۰۰۵ افزایش یابد.

“محمد السمهوری” اقتصاددان برجسته فلسطینی می‌گوید: در پنج سال گذشته، یعنی از سال ۲۰۰۰، اقتصاد فلسطین یک سوم تولید ناخالص و ۴۰ درصد از سرانه سرمایه‌گذاری و بیش از نصف صادرات خویش را از دست داده است. دو سوم از جمعیت فقیرند و بیش از یک سوم بیکار هستند. به دلیل وضع وخیم اقتصادی بیش

شاخص‌های اقتصاد فلسطین

مساحت ساحل غربی و نوار غزه	بر اساس آمار وزارت اطلاعات فلسطین ۵۹۷۰ کیلومتر مربع که ۵۶۰۵ کیلومتر مربع مساحت ساحل غربی و ۳۶۵ کیلومتر مربع مساحت نوار غزه است. از کل مساحت مقدار ۲۲۰ کیلومتر مربع را آب تشکیل میدهد.
طول مرزهای ساحل غربی	۴۰۴ کیلومتر (۳۰۷ کیلومتر با اسرائیل و ۹۷ کیلومتر با اردن)
طول مرزهای نوار غزه	طول نوار ساحلی ۴۰ کیلومتر و عرض بین ۸ تا ۵ کیلومتر. ۵۱ کیلومتر با اسرائیل و ۱۱ کیلومتر با مصر مرز دارد.
محصولات کشاورزی	غلات ۱۸/۹۷ درصد و ۶۴/۱۲ درصد زیتون، مرکبات، سبزیجات، لبنیات و گوشت گاو.
محصولات صنعتی	سیمان، منسوجات، صنایع دستی
مساحت زمین‌های قابل آبیاری	۱۶/۹ درصد
جمعیت	۲/۸ میلیون نفر بر اساس برآورد سازمان ملل در سال ۲۰۰۵ که شامل ۱۷۷ هزار نفر فلسطینی ساکن بیت المقدس شرقی نیز می‌شود. از این جمعیت ۱/۴ میلیون نفر در نوار غزه ساکن هستند. نوار غزه قبل از تخلیه اسرائیل ۸۵۰۰ نفر جمعیت یهودی داشته است.
ترکیب سنی جمعیت	۱۴-۰ ساله ۴۳/۳ درصد، ۱۵-۶۴ ساله ۵۲/۲ درصد و بالاتر ۲/۴ درصد
نرخ رشد جمعیت	۳/۱۳ درصد (۲۰۰۵)
نرخ تولد	۲۲/۲۷ تولد در هزار نفر (۲۰۰۵)
نرخ مرگ	۳/۹۹ درصد در هزار نفر جمعیت (۲۰۰۵)
نرخ مرگ و میر کودکان	۱۹/۶۲ مرگ در هزار نفر تولد
متوسط عمر	۷۳/۰۸ سال (مردان) ۷۱/۳۳ و زنان ۷۴/۹۵ سال)
نرخ باروری	۴/۴ فرزند برای هر زن (۲۰۰۵)
ترکیب جمعیت	فلسطینی ۸۳ درصد و یهودی ۱۷ درصد
ترکیب مذهبی	۷۵ درصد مسلمان سنی و ۱۷ درصد یهودی و ۸ درصد مسیحیان و دیگران
با سوادی	۹۱/۹ درصد (مردان) ۹۶/۳ درصد و زنان ۸۷/۴ درصد (۲۰۰۳)
رشد اقتصادی	۹-۸ درصد در سال ۲۰۰۵ طبق برآورد بانک جهانی
تولید ناخالص داخلی (برابری قدرت خرید)	۱/۸ میلیارد دلار (۲۰۰۳) و ۲/۹ (۲۰۰۵)
نرخ رشد تولید ناخالص داخلی	منتهای ۳۵ درصد (۲۰۰۵)
تولید ناخالص داخلی سرانه	۸۰۰ دلار (۲۰۰۳) و ۸۳۰ دلار (۲۰۰۵)
درآمد ناخالص سرانه ملی (GNI)	به موجب آمار بانک جهانی ۱۱۲۰ دلار آمریکا در سال ۲۰۰۵
ترکیب تولید ناخالص داخلی برحسب بخش‌ها	کشاورزی ۹ درصد، صنعت ۲۸ درصد و خدمات ۶۳ درصد
شامل نوار غزه	۳۴۴ هزار نفر (کشاورزی ۱۵ درصد، صنعت ۲۵ درصد و خدمات ۶۰ درصد)
نیروی کار (۲۰۰۴)	۲۷/۲ درصد (۲۰۰۴)، ۲۲/۵ درصد (۲۰۰۵)
نرخ بیکاری شامل نوار غزه	۵۹ درصد (۲۰۰۴)، دو سوم کل جمعیت (۲۰۰۵)
جمعیت زیر خط فقر (زیر ۲/۲۰ دلار در روز)	۲/۲ درصد (۲۰۰۱)
نرخ تورم شامل نوار غزه	بودجه شامل نوار غزه
بودجه شامل نوار غزه	صادرات شامل نوار غزه
صادرات شامل نوار غزه	محصولات صادراتی
محصولات صادراتی	شرکای بازرگانی خارجی برای صادرات
شرکای بازرگانی خارجی برای صادرات	واردات
واردات	شرکای وارداتی
شرکای وارداتی	توازن تجاری
توازن تجاری	بدهی خارجی
بدهی خارجی	نسبت بدهی خارجی به GDP
نسبت بدهی خارجی به GDP	بدهی سرانه
بدهی سرانه	کمک‌های خارجی دریافتی شامل نوار غزه
کمک‌های خارجی دریافتی شامل نوار غزه	واحد پول
واحد پول	آوارگان فلسطینی
آوارگان فلسطینی	۶۶۵ هزار و ۳۴۶ نفر در سال ۲۰۰۴

از ۴۴ درصد جمعیت غزه نیز قصد دارند در صورت یافتن فرصت کار و یا اقامت به خارج از این سرزمین فلسطین مهاجرت کنند.

به جز کشاورزی و صنایع کوچک، فلسطینی‌ها راهی برای امرار معاش و زیست ندارند. یکی از منابع معیشتی فلسطینی‌ها کارگرانی هستند که در نوار غزه و کرانه غربی زندگی و در سرزمین‌های اشغالی کار می‌کنند. با محدودیت‌های اخیر در رفت و آمد این منبع درآمد هم تا حد زیادی از دست رفته است. البته استاندارد زندگی در ساحل باختری از نوار غزه بهتر است.

کالا‌های تولیدی مختصر فلسطینی‌ها به مناطق اشغالی و اردن صادر می‌شود و این دو ۹۸ درصد صادرات فلسطین را جذب می‌کنند. در سال ۱۹۹۱ حدود سه هزار شرکت کوچک در سرزمین‌های اشغالی وجود داشت که ۶۰ درصد آن‌ها کمتر از چهار کارگر و فقط ۸ درصد بیش از ۱۰ کارگر و کارمند را مدیریت می‌کردند.

کشاورزی ستون اصلی اقتصاد فلسطین است. در سال ۱۹۹۵ سهم این بخش در کل اقتصاد فلسطین ۱۲/۷ درصد بود. این سهم در سال ۲۰۰۴ به ۱۵ درصد افزایش یافت. این امر نتیجه تخریب بنیاد‌های صنعتی توسط رژیم اشغالگر و محدودیت رفت و آمد کارگران به سرزمین‌های اشغالی است. افزون بر این، کشاورزی برای ۳۹ درصد کسانی که در بخش غیر رسمی کار می‌کنند اشتغال ایجاد کرده است و محل امرار معاش ۱۷ درصد خانوارهای فلسطینی است. به این

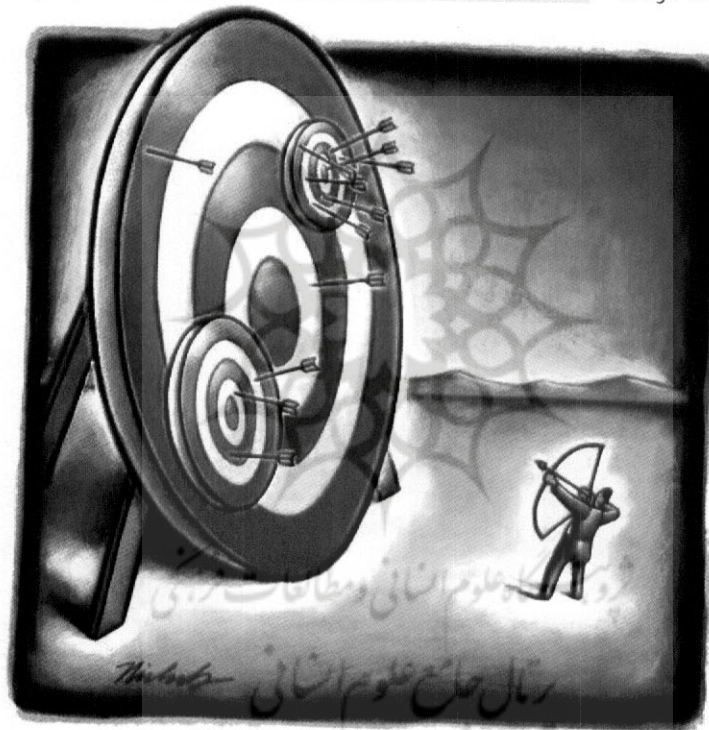
ترتیب بیکاری در روستاها کمتر از شهرهاست.

کشاورزی سهم بسزایی در تولید ناخالص داخلی فلسطین دارد و به لحاظ تاریخی نیز حائز اهمیت است. سهم کشاورزی در تولید ناخالص داخلی در دهه ۱۹۷۰ حدود ۵۰ درصد بود. این سهم در سال ۲۰۰۴ به ۱۰/۸ درصد تنزل یافت. همچنین ۶۰ درصد فلسطینی‌ها در مناطق روستایی ساکن هستند و ۹۰ درصد زنان در اقتصاد غیررسمی در بخش کشاورزی به کار اشتغال دارند.

مشکلات اقتصاد فلسطین

اقتصاد فلسطین حتی قبل از تولد دچار بیماری‌های

رژیم اشغالگر موانع غیر تعرفه‌ای را به اقتصاد فلسطین تحمیل و محدودیت‌های قابل توجهی بر تولید ایجاد کرده است

روزانه فقط به ۷۰۰ فلسطینی اجازه ترک نوار غزه برای رفت و آمد به مصر داده می‌شود. این رقم، تنها ده درصد متقاضیان را در بر می‌گیرد

بسیاری بوده است. آنچنان که پیداست به هنگام تولد و پس از آن نیز این بیماری گریبان آن‌را رها نخواهد کرد. ضعف ساختاری و تاریخی علت بخشی از این بیماری‌هاست. اما علت دیگر در این میان فشار رژیم اشغالگر است که نمی‌خواهد فلسطین حتی بعد از خود مختاری یا استقلال خارج از حیطه نفوذش قرار گیرد.

اهم مشکلات اقتصاد فلسطین به قرار زیر است:

● اعمال محدودیت بر رفت و آمد فلسطینی‌ها برای کار و یا صادرات و واردات، از سوی نیروهای رژیم اشغالگر، سبب وارد آمدن روزانه ده میلیون دلار خسارت بر اقتصاد فلسطین شده است. برای مثال روزانه فقط به ۷۰۰ فلسطینی اجازه ترک نوار غزه برای رفت و آمد به مصر داده می‌شود. این رقم، تنها ده درصد متقاضیان را در بر می‌گیرد. در عین حال رژیم اشغالگر مالیات بر واردات و صادرات را، که به موجب پیمان صلح و در تئوری باید ۹۷ درصد آن‌را به فلسطینی‌ها بپردازد، برای خود جمع آوری می‌کند. رژیم اشغالگر برای ورود کالا‌های مصر به فلسطین محدودیت ایجاد کرده است و نمی‌خواهد کالا‌های ارزان قیمت مصر وارد غزه شود. در ژوئن ۲۰۰۵ نسبت واردات فلسطین بر صادرات آن ۱۲ به یک بوده است. این امر نشان از ناتوانی ساختاری اقتصاد فلسطین دارد. همین مقدار واردات هم بالاچار از رژیم اشغالگر خریداری می‌شود که از این محل ماهیانه ۶۰ میلیون دلار مالیات جمع آوری می‌کند. اگر

محدودیت‌ها در میان نباشد دست کم نیمی از این مبلغ به اردن و مصر تعلق می‌گیرد. کل ارزش معاملات فلسطین با خارج سالیانه ۲/۸ میلیارد دلار است.

● مشکل اصلی اقتصاد فلسطین، تجارت با جهان خارج است. رژیم اشغالگر موانع غیر تعرفه‌ای را به اقتصاد فلسطین تحمیل و محدودیت‌های قابل توجهی بر تولید ایجاد کرده است. به همین دلیل درجه وابستگی اقتصاد فلسطین به رژیم اشغالگر روز به روز بیشتر می‌شود.

● ممانعت رژیم اشغالگر از ساخت زیر بنا‌های ضروری مستقل مانند آب، برق، و مخابرات. به این ترتیب فلسطینی‌ها پیوسته از کمبود مایحتاج روزانه خود

بودجه عملیاتی در اختیار دارد.

بدهی دولت خودگردان از ۱۷ میلیون دلار در سال ۱۹۹۳ به یک میلیارد دلار در سال ۲۰۰۵ افزایش یافته است. این امر ضرورت مدیریت بهتر بر منابع درآمدی را گوشزد می کند تا بهره وری لازم ایجاد گردد. با وجود حاد بودن وضعیت سیاسی فلسطین بخش مالی آن شاهد رشد مثبت در ده ساله گذشته بوده است، هر چند بخش های کشاورزی و صنعتی وضعیت خوبی نداشته اند. دلیل این امر اقدامات به عمل آمده از سوی رژیم اشغالگر قدس در سال های ۲۰۰۱ و ۲۰۰۲ می باشد.

مشکلات سیستم بانکی عبارتند از:

- چک های بسی محل که با شروع انتفاضه مسجدالاقصی به حدود ۲۰ درصد افزایش یافته است.
- چک های پرداخت نشده بانک ها که در سال ۲۰۰۳ به ۱۴۴ میلیون دلار بالغ گردید و ۱۳ درصد اعتبارات اعطایی را تشکیل می دهد.

- اختلاف فاحش بهره اعتبارات اعطایی بانک ها و سود های پرداختی بانک ها بر سپرده های مردم.
- فلسطین پول ملی ندارد و آمیزه ای از سه ارز "شکل" اسرائیل، دینار اردن و دلار آمریکا ابزار داد و ستد آن را تشکیل می دهند. بنابراین بانک مرکزی فلسطین نظارتی بر نرخ ارزها و بهره بانکی ندارد. نرخ بهره توسط بانک های تجاری در بازار تعیین می شود، به این ترتیب شکاف بین بهره بانکی و نرخ تسهیلات بیشتر می شود. وظیفه بانک مرکزی فلسطین تسویه چک ها، نظارت و کنترل عملیات اعراب و فلسطینی ها و بانک های بین المللی در داخل فلسطین است.

در فلسطین بازار دست اول سهام وجود ندارد، بلکه بازار دست دوم موجود شامل ۲۶ شرکت فهرست شده در بورس است. بانک مرکزی فلسطین نیز تسلطی بر سهام مورد معامله ندارد. یکی از جنبه های منفی این امر در سیستم مالی، توجه صرف به بخش بازرگانی و غفلت از بخش های کشاورزی، صنعتی و مسکن است. به علاوه بیشتر دارائی های توسط سرمایه گذاری های داخلی است. سرمایه گذاری نیز به هیچ روی بیمه نیست.

راه حل

یگانه راه حل پیشروی اقتصاد فلسطین آزادی آن از تسلط اشغالگران و امکان یافتن بازرگانان و صنعتگران فلسطینی برای برقراری مناسبات آزاد اقتصادی با جهان است. مقامات تصمیم گیر فلسطین باید اصلاحات تجاری و مالیاتی و توسعه داد و ستد های تجار فلسطینی

منابع درآمدی فلسطین

منابع اصلی درآمدی دولت خودگردان فلسطین را مالیات ها، حقوق گمرکی و کمک های بین المللی تشکیل می دهند که کفاف هزینه های آن را نمی کنند. بر اساس موافقت نامه پروتکل پاریس (Protocol Agreement Paris) مقام های رژیم اشغالگر سهم عمده مالیات ها را، به استثنای مالیات بر درآمد که از سوی مقام ملی فلسطینی بر اساس مفاد قانون جدید فلسطین دریافت می شود، جمع آوری می کنند. بودجه دولت تامین کننده مالی اموری مانند خدمات امنیتی، دادگستری، امور اجتماعی و عمومی است. در این میان بخش عمده بودجه نصیب خدمات امنیتی و امور اجتماعی می شود. پس از این دو پرداخت بدهی های دولت و پرداخت ها بابت حقوق بازنشستگان قرار دارند که یک چهارم همه هزینه ها را در

در رنجند. انهدام سیستماتیک زیر بناها از سوی مقامات نظامی رژیم اشغالگر حتی شامل پروژه های ناتمامی که از قبل شروع شده هم می شود.

- درختان کهنسال زیتون و پرتقال به وسیله ارتش اشغالگر منهدم و یا سوزانده می شوند. این ریشه کنی و انهدام درختان به بهانه امنیتی انجام می شود، ولی حاصل آن تخریب سیستم کشاورزی و کاستن از تولید درختان بارآور است.

- اعمال دیوان سالاری عمدی اشغالگران بر ورود و خروج کالا به فلسطین و بالعکس نیز معضل بزرگی است. مجوز های واردات کالا ماه ها نزد مقامات رژیم اشغالگر خاک می خورد و معطل می ماند. خرید و واردات کالاهای راهبردی مانند گندم، سیمان و گاز فقط باید از اسرائیل انجام شود.

- هزینه های بالای واردات از سایر کشورها به فلسطین نیز باری بر دوش اقتصاد فلسطین است. هزینه ورود یک دستگاه تلویزیون خارجی به فلسطین ۴ هزار دلار است. این امر به معنی خرید اجباری کالای اسرائیلی از سوی فلسطینی هاست. همچنین فلسطینی ها ناچارند برای گشودن یک فروشگاه معاف از عوارض ۱۶۰ هزار دلار به رژیم اشغالگر بپردازند.

- معلول شدن نیروی کار به صورت دائمی و دلسردی کارگران و مهندسان برای شروع و تکمیل طرح های اقتصادی. اینک بیشتر بودجه دولت خودگردان فلسطین صرف مداوای مجروحان درگیری ها و حمایت از بازماندگان آنان و شهدا و یا خانواده های زندانیان فلسطینی می شود. حتی زندانیان بیمار فلسطینی در بازداشتگاه های اشغالگران، به ویژه زندانیان با بیماری های خاص مانند دیابت، باید هزینه دارو و درمان خود را بپردازند که گاه تا ۶۰۰ دلار در ماه است.

- کاهش تعداد مجوز های کار فلسطینی در مناطق اشغالی و مسدود شدن اندک منابع درآمدی مردم فلسطین. قبل از انتفاضه ۱۲۰ هزار کارگر فلسطینی در سرزمین های اشغالی کار می کردند. اینک این رقم به فقط ۶۵ هزار نفر (بر اساس برآورد خوش بینانه بانک جهانی) تقلیل یافته است.

- کاهش فعالیت های گردشگری در فلسطین. هتل ها اغلب مهمان ندارند، بازار املاک راکد است، بخش بیمه در بی نظمی کامل قرار دارد، ماهیگیران اجازه ماهیگیری در بنادر را ندارند و ... در مجموع هرگونه شکل ساده سرمایه گذاری در فلسطین از میان رفته است. حتی دولت رژیم اشغالگر ۸۳۰ میلیون دلار مقامات خودگردان را توقیف کرده است و تا کنون هیچ بخشی از آن آزاد نشده است.

محمد السهموری؛

طی ۵ سال گذشته،

اقتصاد فلسطین یک سوم

تولید ناخالص و ۴۰ درصد از

سرايه سرمايه گذاري

و بیش از نصف صادرات

خویش را از دست داده است

بر می گیرند. خدمات فرهنگی، امور خارجه و حمل و نقل با حدود یک تا سه درصد کل بودجه در ردیف بعدی قرار دارند.

از کمک های بین المللی برای بازسازی زیر بناهای اقتصادی استفاده می شود. این کمک ها در ۱۱ سال گذشته بین ۲۵۰ تا ۶۵۰ میلیون دلار در سال بوده است. کمک دهندگان عمده به ترتیب کمیسیون اروپایی، "یو.اس. اید. (USAID)"، بانک جهانی، انگلیس و عربستان سعودی هستند. آژانس ترمیم و توسعه سازمان ملل متحد (The United Nations Relief and Works Agency - UNRWA) اولین منتفع از این کمک ها است که برای تامین مالی پروژه های زیربنایی، ساختمان های نهادهای دولتی، آب، بهداشت، انرژی و آموزش مبلغ ۷۶۷ میلیارد دلار

به بحرمیت است. سطح این دریاچه با ۴۰۰ متر ژرفا پست ترین نقطه جهان نسبت به سطح دریاهای آزاد است. گردشگران از سواحل آن استفاده و بدن خود را با گل ولای حاوی مواد معدنی کناره دریاچه که دارای خاصیت معالجه است می پوشانند.

امکانات ایران برای بازسازی فلسطین

ایران نمی تواند به طور مستقیم در امر بازسازی نوار غزه و ساحل غربی شرکت کند زیرا نه تنها اسرائیل را به رسمیت نمی شناسد، بلکه روابط با آمریکا و دولت های غربی بر سر مساله فلسطین همواره تنش آلود بوده است و هرگونه حرکت ایران در فلسطین از سوی آن ها، حتی کمک های بشر دوستانه، با بدبینی مواجه می شود و آن را به عنوان کمک به مبارزان فلسطینی و در جهت بی ثبات سازی تلقی می کنند. از سوی دیگر دولت خود گردان فلسطین هنوز بر سر زمین های خود حاکمیت ندارد و بیشتر امور اقتصادی، صادرات و واردات، نقل و انتقالات اعتبارات، پول و بانک، دریافت مالیات، امور خارجه و مجوز ورود و خروج کالا و مسافر تقریباً به طور کامل در اختیار رژیم اشغالگر قدس است. حتی کشورهای همسایه فلسطین مانند مصر و اردن در انجام داد و ستد های اقتصادی دارای محدودیت های فراوان هستند تا چه رسد به ایران. در مورد سوریه و لبنان هم که حالت تخاصم همچنان برقرار است و فکر انجام مبادلات معنایی ندارد. سواحل نوار غزه نیز کاملاً در اختیار نظامیان اشغالگر قرار دارد و اصولاً هیچ بندرگاهی در اختیار دولت خود گردان نیست.

در شرایط حاضر بهترین راه کمک به بازسازی فلسطین از طریق سازمان های بین المللی و آژانس های سازمان ملل متحد مانند بانک جهانی، صندوق بین المللی پول، فائو، یونیسف و کمیساریای سازمان ملل برای آوارگان و پناهندگان است. این گونه کمک ها احتمالاً از سوی اشغالگران قدس، دولت خود گردان و سازمان های فلسطینی و دیگر طرف های مساله خاورمیانه نمی تواند مورد مخالفت قرار گیرد و بر سیاست کمک های سیاسی و بشر دوستانه ایران سندی محکم به حساب می آید. در صورت نهایی شدن اجرای کانال بحر احمر به بحرمیت ایران می تواند از طریق بانک جهانی در اجرای آن موثر واقع شود و در صورت لزوم در تامین مالی آن شرکت نماید.

طریق نامطمئن و ممکن دیگر استفاده از روابط ایران با مصر و اردن است که آن هم می بایستی بدون نام بردن از ایران و به صورت غیر مستقیم انجام گیرد؛ که البته به دلیل خطرات خاص خود نمی توان آن را توصیه کرد. ●

هزینه ورود يك دستگاه
تلویزیون خارجی به
فلسطین ۴ هزار دلار است.
این امر به معنی خرید
اجباری کالای اسرائیلی از
سوی فلسطینی هاست

و بحرمیت حفر می شود تا ۴۰۰ متر مکعب آب از این کانال به بحرمیت انتقال یابد، نیمی از این مقدار آب در مسیر، نمک زدایی شده و به مصرف شرب خواهد رسید و نیم دیگر با دریافت نمک زوده شده، (با دو برابر نمک) وارد بحرمیت خواهد شد تا از پایین آمدن آب و خشک شدن بحرمیت جلوگیری شود. آب بحرمیت هم اینک نیز شش برابر شورتر از آب دریاهای آزاد و حاوی مقادیر قابل توجهی پتاسیم و کلرید منیزیم است. در این آب مانند دریاچه ارومیه انسان غرق نمی شود. کانال مورد نظر می تواند به مدت پنجاه سال آب مورد نیاز اردن را تامین نماید. این طرح با مخالفت مصر و سایر کشورهای عرب مواجه گردیده است.

قرار است این طرح پس از تصویب کشورهای ذینفع به اجلاس منطقه ای داووس تسلیم گردد. دلیل اصلی پایین آمدن سطح آب انحراف آب رودخانه اردن برای مصارف آبیاری است که منبع عمده تغذیه آب ورودی

در بازار جهانی را فراهم سازند. آنان همچنین باید با بازگرداندن ثبات اقتصادی، بدهی های دولت خود گردان را کاهش دهند و رشد اقتصادی قابل قبول را تامین کنند. این امور تنها زمانی محقق می شوند که دولت خود گردان فلسطین، همان طور که آرزوی مبارزان فلسطینی است، به استقلال سیاسی دست یابد؛ آرزویی که تحقق آن، دست کم در کوتاه مدت دشوار به نظر می رسد.

اجلاس منطقه ای داووس در بحرالمیت اردن

چهارمین اجلاس سه روزه منطقه ای (World Economic Forum) از ۲۰-۲۲ ماه مه در شرم الشیخ مصر تشکیل می شود.

بر اساس الگوی داووس سومین اجلاس منطقه ای آن با حضور ۱۳۰۰ تن از شخصیت های سیاسی و اقتصادی جهان اعم از بخش خصوصی و دولتی و ارباب رسانه ها از ۲۱ تا ۲۳ ماه می ۲۰۰۵ در بحرمیت اردن تشکیل شد. این اجلاس بر اصلاحات سیاسی و اقتصادی در کشورهای خاورمیانه و تحولات نقاط بحران زده مانند فلسطین، عراق و لبنان تاکید داشته است. یکی از اهداف اصلی این اجلاس متقاعد کردن دولت های عرب به عادی سازی روابط با اسرائیل است تا این رژیم بتواند از انزوای منطقه ای خارج شود و در محیط پیرامونی خود به داد و ستد بپردازد.

آنچه در این نشست ها به مساله اسرائیل و فلسطین و اردن مشترکاً مربوط است مذاکره این سه در زمینه طرح بانک جهانی برای حفظ بحرمیت از فرسایش و پایین آمدن سطح آب آنست که ارزش گردشگری و تاریخی دارد. بر اساس این طرح کانالی بین دریای سرخ